

ДЕСЯТЬЛІТТЯ МОСКОВСЬКОГО НАТІВСТВА ПІД БАЗАРОМ.

ЖИДИ ЗАРЯДЖУЮТЬ ПРОТЕСТАЦІЮ
НІ ВІНА ПРОТИ ПОЛЬЩІ

НЬО ЙОРК. — «Американс Джойнт Конгрес» подає, що в неділю, 29 листопада, відбудеться в Карпентер Гол масове віче, на якому будуть протестувати проти переселення Жидів у Польщу.

На віче прибудуть представники жидівських організацій в Нью Йорку. Вічем буде проводити д-р Стивен Вайс, відомий ліберальний жидівський рабін. Разом з тим проголошено протестацине віче в румунсько-жидівській синагозі під ч. 89 Рівінгтон стріт.

Рада «Йонг Ізраель» виває всіх Жидів брати участь у протестацинних зібраннях проти Польщі.

«ДОБРИЙ САМАРЯНИН» НЕ ХОЧЕ ВИКАЗАТИ ДОХОДИВ У СУМІ \$5,000.000.

НЬО ЙОРК. — Легіслатурна комісія, розслідує трансації адвокатської фірми Джорджа В. Олвані, бувшого голови демократичної організації «Тамані Гол», викрила, що та фірма вложила до каси в часі, як Олвані був головою «Тамані Гол», \$5,283,032.19.

Гроші ті походили з ріжних трансацій, які фірма переводила, а які здавалися їй тільки тому, що на її чолі був Олвані. Та сам Олвані ні фірма звичайно не фігурували явно при тих трансаціях, а переводили їх підставлені адвокати, котрі за те доставали платню.

Олвані, запитаний про доходи фірми, відмовився давати вяснення і казав, що це є тайна фірми та її клієнтів. Він заявив, що не використовував своєї позиції голови «Тамані Гол» для своїх інтересів, а тільки допомагав ріжним сторонам як «добрий Самарянин».

ШУКАТИМУТЬ СКАРБІВ «ЛЮЗІТАНИ».

НЬО ЙОРК. — Саймон Лейк, винахідник і будівничий субмарин, та капітан Г. Рейлі, котрий відбув з Биромом подорож до полювального бігуна, ведуть переговори в справі дозволу шукати дорогоцінності і творів шутки, які знаходяться на кораблі «Люзитани», що спочиває на дні моря недалеко Ірландії.

«Люзитани» зотопила німецька субмарина 7 травня 1915 р.

ВОКЕР ПРО НЬО ЙОРК.

НЬО ЙОРК. — Мейор Вокер виготовив довшу промову, вигаючи в Нью Йорку Діна Грандія, італійського міністра закордонних справ. Вокер підкреслює, що Нью Йорк є другим на світі найбільшим італійським містом. Говорючи про космополітичний характер міста, Вокер підніс, що місто не знає ніяких географічних границь, ні національних ріжниць. Воно не підбиває ніякої народності, ні не забірає нікому ніякої території. Ріжні народи живуть у Нью Йорку в згоді, говорив Вокер, а людей циніть тут по засадах, а не по крові, яка пливе в їх жилах, ні по тім, яких їх має предків, ні з якого краю походять. Тут, говорив Вокер, змагаються з собою, але змагаються мозки, серця і прання.

КЕЛОГ ПРИГАДАЄ ПАРИЗЬКИЙ ДОГОВІР.

СЕЙНТ ПОЛ. — Френк Келог, бувший секретар сейтуні і співатор Паризького договору проти війни, знаного також під іменем договору Келога-Бріана, каже, що всі держави, які підписали цей договір, повинні відносно до Японії й Китаю і пригадати їм, що вони зобов'язані волагоджувати спори мирним шляхом. Келог радить залишити секретні пертракти. Він каже, що війна є тепер справою, яка не тільки обходить воюючі сторони, але й цілий світ.

ЩЕ ЖИВЕ СПРАВЕДЛИВІСТЬ У КАЛІФОРНІЇ

НЬО ЙОРК. — Коли мейор Вокер в'їздив до поїзду, вибираючись в дорогу до Каліфорнії, щоб інтерв'ювати в справі Муни, подав йому хтось листочку, затитуловану грубими буквами: «Чи ще є яка справедливість у Каліфорнії?»

Мейор, прочитавши це, засміявся і заявив: «Я дійсно вірю, що є!»

ГОРДИЙ З «ТИРАНІЇ».

МАНІЛА. — Діаг Лейвис, генеральний губернатор Філіппин, говорив на прощальній обіді по поступу Філіппин за останні 30 років. Він підкреслює, що населення за той час подвоїлося, а на санаторії, школи і публичну розбудову видано в тім часі більше ніж в якім іншому заїмському краю. Коли це, говорив Лейвис, називається тиранією, то я гордий з того, що я є тираном.

Лейвис приїждив до островів спільним змаганням Філіппинців і Американців.

У ДОСВІТА 23 ЛИСТОПАДА 1921 РОКУ ЧЕРВОНІ ХАТИ РОЗСТРІЛЯЛИ ПІД БАЗАРОМ

359 УКРАЇНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

М. Овернович.

НА МОГИЛУ 359 МУЧЕНИКІВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ, РОЗСТРІЛЯНИХ МОС-
КВИНАМИ В МІСТІ БАЗАРІ.

Україна нам зведла і пішла
І впади тут ми відрі задроту
Батьків своїх... О, хтоб ви не були,
Відріте, скажіть про нашу долю-варту.

Хай знає брат, хай знає чужинець,
Хай знає друг і ворог хай почує,
Що земський наш і страдницький кінець.
Змагаль святих за волю не вгамує.

Бо ми живем! Могутні і міцні
В серцях і пам'яті кожного народу;
Ми встанем знов в привидній судині дні
І крикнем: «За Правду і Свободу!»

І вдарить меч, знов шабля задзвенить
І встане край потопаний і мийний.
Ізть же світ широкій соплить,
Що чуєть із нашої могили.

Хай знає брат, що тагце ще яро,
Хай знає друг і ворог хай почує,
Що тут, хоча ми тілом лежимо,
Та дух живий наш волю все чуєть!

ДОБРОБУТ КАНАДИ ЗАЛЕЖИ-
НИЙ ВІД ЗБІЛЬШЕННЯ НА-
СЕЛЕННЯ.

Президент канадської торго-
варства банкірів, Б. Леман
з Монреалу, говорив перед
канадським клубом у Га-
милтоні, Онт., про сучасну е-
кономічну депресію в Канаді.
Всперем уським «лікарим» еко-
номічної кризи цей президент
сказав, що Канаду може ви-
вільвати з економічної кризи
лише збільшення населення
країни. В тій цілі, говорив він,
треба спроваджувати до Ка-
нади нових поселенців з Європи.
Через збільшення населення в
Канаді збільшиться запотре-
бання ріжних продуктів, а
тимчасом оживиться краєвий
промисл і торгівля.

СВІТ МОЖЕ МАТИ ЕЛЕКТРИ-
КІВ ДИШЕВИМ КОШТОМ.

Вчені астрономи й фізики
визначили безцінні космічних
проміння, які доходять до на-
шої землі в просторі, що
знаходяться сотки мільйонів
миль далше від сонця й не
використують астрономів. Кожен
з цих проміння має 786 міль-
ярд вольт електричної енергії.
Важливість цього відкриття
обговорювано на світовому
конференції фізиків у Римі. Ріжні
вчені долазували, що що
космічальну електричну енергію
космічних проміння можна
увиязити при допомозі ріжних
приладів, і покористуватися
нею.

ПРИСУД СМЕРТІ В КРА-
КОВІ.

В Кракові засудили на кару
смерті чотирьох польських
жидів, які були вчорашні
жидівські убивці одного єврейського
американця. Підсудний до кінця
розрапарав твердив, що він
не винис. Оборона виставила
кассю.

КРОВАВИЙ БАЛ.

У французькому містечку
Лігго підчас балу дідищо до
суперечки на тлі реалістич-
них діалогів молодих
людей. Суперечка переміню-
валася у кроваву бійку, а вкінці
ося було вбитих, а кілька ран-
яених. Коли на сцені явилася
поліція, молоді почали втіка-
ти, кричучи: «Тетя в церк-
ву».

12,000 РОДИНАМ ГРОЗИТЬ
ГОЛОД.

Через погані події риби на
Лабрадорі, що є головною
індустрією в тій країні, 12 ти-
сячам рибальських родин в ок-
рузі Батон Бей грозить шість
зими мареву голоду. Пред-
ставники цієї округи звернули-
ся до провінціального уряду
в Квебеку за проханням по-
мощі.

НЕ ТАК ТО ДУЖЕ ЗИМНО В
КРАЇНІ ВІЧНОГО СНІГУ.

Такі заявив визначний до-
слідник північного бігуна, д-р
В. Стефенсон. Він сказав у
своєму докладі, що модерні
дослідники-автори ошукують
шкільну мову, говорючи в
наукових підручниках про
страшні злигодні на півноч-
ному бігуні. В дійсності ма-
ється так, говорив Стефенсон,
що в західній Канаді дуже
часто бувають більші студен-
ти ніж на північному бігуні. На
бігуні є діні та інші рісця,
міно аських заперечень, що
німо не може так рости. Та-
кож дуже мало Ексімосів зна-
ють, що то значить і як ви-
глядає «лігу», тобто мешкан-
ців, викопане в леді від сні-
гого.

ОЧАКІДУЮЧИЙ ПОРТУГА-
ЛІСЬ.

30-літній моряк з Лісбона,
Франс Енглер, вивірився в по-
дороз до Нью Йорку. Цей по-
дороз відбуває він у малому
гужовому човні, що заасмо-
щене в два вітрила й два вес-
ла. В часі непогоди локаль-
човна моча герметично за-
кривати. Енглер вірить, що до-
їде подорозом до Нью Йорку
через 70 днів. Він листи-
ме попри канарійські острови
й Багаму.

ЗАБЕЗПЕЧИВСЯ.

Гаррі Файф з Варрен, О-
гайо, сварився зі своєю дру-
жиною. Видно, що їй дуже бу-
ло надокучило та сварка, бо
зателефонувала на поліцію
по арештування його. Як
приїхав поліція, побачив
посеред поліції Файфа, а біля
нього горючий автомобіль.
На запит, що сталося, відпо-
відав Файф: «І запалив свій ав-
томобіль, щоб ми жінка не
виглядала нікуди, як я сиди-
ти в арешті».

РОЗКОПИ ГОВОРЯТЬ ІСТО-
РНЮ РОЗВИТКУ ІНДІЙСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ.

Експедиція смитсонської ін-
ституції у Вашингтоні робила
щоголя тіа розкопи на тустун-
ній високості в південно-за-
хідній Америці й вилася ба-
гато викопали, які вказують
на безперерпний розвиток ін-
діанської культури і цивілізації
протягом 13 століть. Попри
примитивне ловцьке та гос-
подарське знаряддя відпоко-
но останки величезних індіан-
ських будівель-мешкань, які ма-
ли чотирі й більше поверхів
й доходили до 100 ступ висот-
ти. Ці розкопки мають вели-
чезну вартість для історії че-
рвоношкірих в Америці.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА.

В селі Куропатники, пов. Бе-
режани, вибухла пожежа, що
згоріла 8 мешкальських домі-
в господарських будівлях з
мертвим і живим інвентарем.

ДОВІДА КИШОК ЖИВО-
ЛЮДИНИ.

Досі мірили кишки неживих
людей. 20-літній чоловік ма-
ло 10 метрів кишок. Цєю справою
займався професор Фандер
Рейс і Шемфур. Свої помірні
роботи вони на живих людях,
а не на мертвих, як це було до-
сі. Перед рентгенуванням да-
вали вони особам, яких до-
слідували, пити дини, що ки-
дають тін у рентгенівських
образі. В цей спосіб вони при-
помчили проміни Рентгена мо-
жати точно обміряти довжину
живих людських кишок. Під-
час праці. Ці помірні виклада-
ли людські кишки в а діс-
ности дощаті, прибіжно 2 1/2 м.
а не, як досі думали, 40 м.
Цю помірну довжину
Рейс і Шемфур і цей спосіб,
що по смерті людські кишки
стають, вилі (охуді) й ви-
глядають майже в четверо,
а цього нема за життя, бо ки-
шечні кишки є напружені.

ВІТАМІН Е.

В Каліфорнії відкрили новий
вітамін, який назвали вітамі-
ном Е. Важливість його розло-
дним вітаміном. Цей вітамін має
збільшувати плідність і заде-
лює також мати вплив на по-
стигання плода. Вітамін Е
міститься в салаті й у ріжних ро-
дах риби.

ПРОФЕСОР М. ГРУШЕВСЬКИЙ
НА ЗАСЛАННІ

ВИСЛАНО ЙОГО ЗА МЕЖІ УКРАЇНИ ЗА НАЦІО-
НАЛІСТИЧНИЙ УХІЛ.

ПРАГА (Чехословаччина). — Тут одержано ві-
домості, які підтверджують висилку члена Всеукра-
їнської Академії Наук, професора Михайла Грушев-
ського, за межі України. Старого професора кому-
ністична влада обвинувачує в націоналістичних ухи-
лі, що він нібито проявив у своїх історичних пра-
цях про минуле України. Ця висилка професора
М. Грушевського унеможливила його далшу пра-
цю над історією України та історією української лі-
тератури, а зокрема проф. М. Грушевського по-
збавило можливості керувати при Всеукраїнській
Академії Наук науковою роботою, що асася ріж-
ними молодими вченими під його керівництвом.

Особистого секретаря професора М. Грушев-
ського заслали в Соловецький монастир на катор-
гу.

ЯПОНІЯ НЕ ПРИЗМАЄ ПОСТАНОВ ЛІГИ НАЦІЙ.

ТОКІО (Японія). — Уряд повідомив Лігу На-
цій, що пропозиція Ради Ліги про негальне пре-
мерія з Китаєм і допущення в Манджурію спе-
ціальній комісії Ліги Націй, котра малаб дослідити
там справу японсько-китайського непорозуміння,
не обдумаве й не може бути прийнята Японією.
Якщо представник Японії в Лізі, Йошізава, на таке
пропозиція Ліги погодиться, то він негально буде
відкинутий з Ліги.

Разом з тим японський уряд відкидає всяке пре-
мерія в Китайській, поки вони не виконають всіх
японських вимог у Манджурії. Японська армія го-
тується до дальших воєнних операцій. Треба спо-
діватися, що тепер, коли війська генерала Ма май-
же знищені, японська армія почне свій наступ на
армію генерала Ченг-Сюліна, що сам живе в Пекіні.
Штаб цієї армії знаходиться в місті Чінов на пів-
дорозі між Мукаденом і Пекіном. Коли Японці зай-
муть це місто, то тоді вони стануть панам в цілій
Манджурії.

КИТАЙ ТАКОЖ ВІДКИНУВ РІШЕННЯ ЛІГИ.

ПАРИЖ (Франція). — Китайський представник
у Лізі, Ші, заявив, що китайський уряд не приймає
рішення Ліги Націй про перемія й про прина-
чення слідової комісії до Манджурії.

Отже Японія й Китай не прийняли рішень Ради
Ліги Націй, а тому будуть далі продовжувати бо-
ротьбу, щоб шукати безпосереднього порозуміння.

ЯПОНІЯ ПОКИНЕ ЛІГУ НАЦІЙ.

ТОКІО (Японія). — Японський уряд стоїть на
тому становищі, що коли Ліга Націй ухвалить я-
кийсь примус проти Японії в справі манджурського
конфлікту, то Японія скорше покине Лігу Націй,
ніж погодиться на найменше насильство Ліги На-
ції над нею.

З Манджурії приколяють відомості про дальший
наступ японських армій та про бомбардування літа-
ками все нових районів у Манджурії.

МОСКВА ПІДБІГНЕ ХВОСТА.

МОСКВА (СССР). — Комісар Літвінов відпо-
вів на ноту японського представника, який повідом-
ив його про заохочення Японіями Шікари й про те,
що Японія дабав, щоб рух на Східно-Китайсь-
кій залізничі не був порушений. Літвінов просить,
щоб Японія в Манджурії поступала так, щоб це не
порушувало інтересів Росії, бо в протинний раз в
Росії може виникнути гостре незадоволення з я-
понського поведіння.

Літвінов сподівається, що Японія лише тимчасо-
во захопила в свої руки Манджурію й у свій час
виведе з неї свої війська, як у 1929 році більшовики
вивели свої війська, після перемоги над Китайцями.

НІМЕЧЧИНА ПРОСИТЬ НЕГАЙНИХ ПОЛЕКШ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Уряд подав до міжна-
роднього банку по репарациям і боргам прохання,
щоб негайно скликало конференцію з представни-
ків держав, які одержували німецькі репараци, а та-
кож тих держав, котрим Німеччина винна позички.
Конференція ця має обговорити сучасний фінансо-
во-економічний стан Німеччини та ухвалити
певні рішення в справі дальших сплат Німеччиною
репараци та міжнародних боргів.

Уряд домагається скликання такої конферен-
ції як найкорше, бо фінансово-економічна ситуа-
ція в Німеччині така, що годі чекати далі. Щоб за-
лобати остаточний катастрофи, Німеччина мусить
негайно мати полешку в межах пляну Йона.

ЩО ДІЄТЬСЯ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ

(Реферат, виголошений на Річній Засіданню "Об'єднання Українських Організацій в Америці")

А вже справно філею личини приватної школи в повсякденному житті, коли то показався, що польська влада не має наміру заспокоїти українських культурних потреб, але прямо з посмішкою дає українське шкільне життя, яке собі Українці з трудом виборили проти воли польської адміністрації. Рідна Школа перекладає на себе всю вагу боротьби за свою школу безперервно. Але з одного боку — не може дозволити, щоб в сьогоднішній державній школі наша молодь отримувала національні знання. Ми хочемо, щоб наша молодь виховувалась на українській мові, щоб була свідомою своєї національної мети, борючись за право на самовизначення в народі й за соціальні зобов'язання, щоб вона не була неграмотною в своїй громаді, але вивчала громадянство, який же служили народові по домислам і здібностям на нашу мову, де її поставили часи. Ми хочемо, щоб наша молодь не пристосовувалась до всього світа, а всіх вчила до своїх обставин; щоб вона знала, що життя — це боротьба, а в боротьбі вона той, хто вивчить більшу частину.

Тому то наряд не падаєть, а при всіх своїх недоліках, при високих податках на державне шкільництво, дає мільйони на свою рідну школу, основу не тільки за класну керівництво, але і з боку класної волі.

Число тих виховних заведень змінюється часто: то падає, то падає, хоч не все з боку українського громадянства. А все ж таки воно на забороті. Коли в 1929 було 106 виховних заведень, то в 1931 було їх 155, а Школа виключно на українській мові.

Але, маючи такі величезні видатки, все ж таки побільшала дуже визначно український стан дослідження як у самій Україні — Львові, так і по інших містах і селах. Воно має сьогодні 15 камінь, 14 партійних домів і 26 парцель ріжної величини. Все це на вартість, обчислюючи скромно, \$230,000. Тут не числене величезне майно в шкільному укладі, власній конігари, власному видавничстві й бібліотеках, які числять 69,949 томів. Це все збільшує майно товариства на \$100,000. І коли ми звертаємося до Вас за поміччю, то не через довгі чи несплати, навіть не через брак нужди в гроші; але задля того, щоб ми могли в шкільному темпі поширити наше рідне шкільництво, щоб ми наряд через свою уманитарну інституцію міг як найкорше обхотити всі верстви української молоді й виховав її так, як цього народові треба. Тому то в ювілейному році 50-ліття кинула "Рідна Школа" другий клич: створити три тисячі українських народних шкіл, доки не можна з державних фондів, то з власних. І справа для нас дуже важна, на що для її здійснення не коштом \$100,000. Тому великі міміе будуть перешкодою ніякої надії покладаємо на Америку кріза! Обчиславши сили й за й Канаду. Правда, що й тут собі "Рідної Школи", мусить тяжко, але тутешній гірші нас велику вартість і це обхотує справу.

Що правда, то край зовсім не має причини не доцільності дотеперішньої американської допомоги. Вона була дуже висока, \$70,129.31 (в році 1931 суму \$6,873.63), оскільки, як завжди, що всі підмога спочиває майже на одних і тих самих людях, та що Українці в Америці мусять удержувати свої інституції, зі школами включно. Але коли ми бачимо, скільки американські Українці відносять на поміч на цілі, хоч хосенні, які не є загальнонаціональними, то сподіваємося, що й надалі будуть постійно не менше підтримувати "Рідну Школу", як це робили дотепер.

Було б крайнім непорозумінням думати, що всі діари й 106 виховних заведень, то народу спотребовує "Рідна Школа" виключно на удержання учителів. "Рідна Шко-

"Мені треба бути ласкавою для мого горла"

"Я пробувала кілька сортів сигареток, але волю Локкі. Я завжди їх курю, бо мені треба бути ласкавою для мого горла. Цією навчав мене мій попередній досвід на сцені. Ваша улюблена Селлофанова обгортка є чудова. Лиш потягнути за вушко, і отавіється."

Пач Франсіс

Коли Кей Франсіс покинула сцену і вступила в Голлівудську армію, фільми набули велику силу! Висока смаглява краса відрізнялася вже в першому фільмі, і перед нею були великі успіхи. Вступіла Бетті Барнер це одна з найкращих вірок.

ЛОККІ СТРАЙК зроблені з доброго тютюну. Верхні ріжні проваї — тютюн Локкі Страйк охороняє ваше горло завдяки своєму виключному процесу "ПІДСМАЖУВАННЯ", виключаючого примінення Ультра Фіолетових Лучів і антигучного гострі роздражнюючі речовини що природно знаходяться в кожному тютюновому листку. Ці видобуті роздражнюючі речовини не можуть бути знайдені в ваших Локкі Страйк. "Вони видобуті і тому їх там нема!" Не дивно, що Локкі так добрі для вашого горла.

"It's toasted"

Охороняє Ваше Горло — Проти Роздраження — Проти Кашлю
Закоронячий від Вогкості Селлофан Зберігає Аромат "Підсмажування" Завсідан Свіжким
ЛОККІ СТРАЙК НА РАДІО: 60 минут з найкращою в світі тютюновою охороною і Востером Нічелом, якого балакали про сцені події статі завіршення новинами, кожного віатра, четверга і суботи вечерами на станції Н. Б. С.

★ Чи Чувати Міс Франсіс Пачет? Сидіти, що Міс Франсіс не дала ні одного пачета за ні сімдесят. Вона курить сигаретку ЛОККІ СТРАЙК вже 5 років. Гадано, що на реклами буде так хороса для ній! І для Бетті Барнер, як жорисни і П. прозвали ЛОККІ для вас і для нас.

ЗБЕРІГАЮЧИЙ ВІД ВОГКОСТІ СЕЛЛОФАН
Забезпечений Завсідан Нічелом і Тютю Гумідоровий Пакет Унікум Жук — і пакет відкритий! Зверніть увагу на нове закарбоване вушко на пакеті. Тягніть володину половинку його великим пальцем, потім відірвіть другу половинку. Прості! Скоро! Жук... і всією готове. Знамениті! Запалювальні в світовій перестереваній Локкі Страйк, світлих картонах і двох діях з і сім'ями та коровами СВІЖО, красиво і гігієнічно, що може бути більш раціонально, як Локкі Страйк улюблений гумідоровий пакет — що так легко відкривається! Жини — вушко ПАКЕТУ ЛОККІ СТРАЙК — зберігає ніготи в ваших пальцях.

ЧОТИРИ РОКИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

(Спогади бубного комсомольця.)

Ми жинувались: довелися приймати таких учнів, як ми мали написати трифінерного бубна, більше половини їх не мали таблиці множення!). З огляду на те, що викладачів з цієї групи кожен мусить бути викладачем профшколи й лише в крайньому разі дозволялось викладати викладачів старших груп семічирні, наказав покласти всіх зусиль, щоб не допустити до цього.

З батраками було дуже важко працювати; ми приклали всіх сил, але уминая, здавалось, нічого не вийшло з праці з ними, вони знову, учні, безперечно бралися щиро до праці, і згодом, без переривання, працювали в день і вночі, але деякі наслідки були, даючи на рівня виховання енергії. Школу уявляла собою ця батрацька молодь, так ми мовили, ідеологічно?

Були це в добрій половині комсомольці, але не знісали кар'єризмом, бажанням заробити, за всяку ціну "вийти в люди". Вони щодня покидали свою, якими розкидали на радощівських дачках, і не були певні, чи туди ще не вернутись.

Коли я викладав одного учня й цей учень встав, щоб піти до таблиці, вся класа зарегалася.

— Чого не ви? — з ріжних місць почув я.

— Та він кацап! — з ріжних місць почув я.

Я встигавши крикнути й питаю одного, Івана Морозенка, розважного хлопця.

— Та він Москаль і не вміє говорити по українському, отому всі з нього й сміються.

Я пояснив учням, що з нього треба сміятись, бо він, хоч і Москаль, а український громадянин, вчиться в українській школі й є їхнім товариш.

Вайсність цієї Росіяни не дає говорити по українському. Через рік із цієї підготовчої групи була утворена перша класа профшколи, але, хоч де вже була й перша класа, працююча з ними по програмі 6-тої групи семічирки. Через два роки це будуть нові агро-техники, коли вони до цього часу не розбіжались, з 34 чоловік у першій класі лишилось лише 22!

З цими батраками всі нянькались так, що до групи злисували хлопців. Через рік ці бубні знайти вже були певні, що вони є "силь асемі української", що вони покинули давати викладки, керувати шкільним життям. І вони не рухалися: втручалися в роботу шкільної ради, давали поради методичною комітетові школи. Правда, й до того часу в нас були представники учнів при цих інституціях, бо цього вимагала "радянськість" нашої установи, але ці учні тримали себе скромно, хоч і совісно відвідували засідання.

Дійшло навіть до того, що коли завідувача школи викликали з партії, коли він попав в "опалу", до нього приїжджали одного батрацько-комсомольця, який невідступно сідкавав за "своїм диктором".

XL.

Чистка профшколи.

Кожної осені при профшколі (і 7-річній теж) організується приймальна комісія, що складається з представників партосередку, жинівдіду, спілки "Робемислу", сілради й школи.

Комісія ця, як з її складу видно, є безперечно найлішою; кожного року дає про те, щоб в школу не потрапив жиний куркуль, чи підкуркульник, чи попісний, чи диківський сик, чи син церковного староства, чи неприємний, чи просто який ворог роздавали, — словом, дає, щоб склад учнів був соціально якнайкращий.

Між того, що функцію прийому нових учнів педагогам не довіряється й що названі комісії дуже ретельно дають про свої обов'язки, і востатки майже бо роі у відбукують чистку учнівського складу.

І що роі знаходять "куркуль" і викладають їх зі школи. Аж дивно стає: де вони беруться, ті куркулі, і які вони жинтездатні!

Два місяці перед чисткою звернулися до нас кілька учнів з офіційною заявою, що вони через тяжкий матеріальний стан батька змушені залишити школу. Ми їм видали всі їхні документи й послили при тому, що вони самі, з причини тяжкого матеріального стану, залишили школу.

Цим випадком зацікавилось ДПУ й заволо "діло": мовляв, президія шкільної ради допомагає куркулям перед чисткою, видає їм документи, хованить їх від комісії.

Вони й справді, колиб тих учнів комісія "вирішила", вони бідідали "новий" білет і їздили для них двері, були би скрізь уже замкнені; але ж могли ми передбачити висхід комісії й чи мали ми юридичне право через те тільки, що колись буде чистка, спитати всіх рух учнів? Мовляв, відповіді негативні, не треба навіть бути правником.

Нарешті приїхала комісія, завлаштували не комісія, а завагітпроваділою райпаркому (завідувач відділом агітації і проваганди районного партійного комітету), який коштував секретаря партійки й секретаря нашого шкільного комсомольського осередку й ось вони в трох почали "вирішувати" школу.

Деякі верховодні комсомольці були сердиті на док двічі ці дівчата не звертали ніякої уваги на їхні заливняні. Взялися вони до цих дівчат, але

на щасті, вони були дочками робітників.

Взялися тоді до одного учня, брата викладача школи; до того доказав, що його батько не тільки не позбавлений виборчих прав, але і є членом колгоспу. Поруч з цим брат цього учня, авторитетний педагог нашої школи, пригрозив, що враз збільшення його брата він таксамо покине школу. Останнє вплинуло і на "комісію" (бо це пахло колгоспів з окружного інспекторату народної освіти) і цього учня залишено в школі.

Востати знайшли трох "куркуль" і "вирішили" їх з школи. Між ними був один учень, якого природа не наділила ніякими здібностями; його в школі виховали на простодурі. Ми виспівали оголошення, що ось, мовляв, таких учнів і таких учнів (жінки і жини) не останній збільшення їх школи, як небезпечних для радянської влади.

Це знову не подобалося: мовляв, президія шкільної ради жини, промовець. Хіба ж можуть такі три хлопці, зібравши цей остиніт, бути небезпечними радянській владі?

XL.

Знову ДПУ.

Качкарський гнітний, жинська чистка парторганізації, чистка школи й "діло", заведене у нас з цього приводу, починалось до того, що ДПУ почало відшукати до наших шкіл.

Приходили завжди два або три чекісти з повними портфелями, ходили по шкільних будинках, заходили в класи, в Дальною, сніпаючи перед стінкою газетою й читали її, але ні з ким не балакали. Поводилися, як і належиться "шефам" нашої школи. (Наша школа мала й дві Держжінко, але через якийсь недолік вона не була записана; ці на штемцях які на печаті школи не було й "Держжінко").

Крім того, два учні нагодили на щасті, вони були дочками робітників.

Взялися тоді до одного учня, брата викладача школи; до того доказав, що його батько не тільки не позбавлений виборчих прав, але і є членом колгоспу. Поруч з цим брат цього учня, авторитетний педагог нашої школи, пригрозив, що враз збільшення його брата він таксамо покине школу. Останнє вплинуло і на "комісію" (бо це пахло колгоспів з окружного інспекторату народної освіти) і цього учня залишено в школі.

Востати знайшли трох "куркуль" і "вирішили" їх з школи. Між ними був один учень, якого природа не наділила ніякими здібностями; його в школі виховали на простодурі. Ми виспівали оголошення, що ось, мовляв, таких учнів і таких учнів (жінки і жини) не останній збільшення їх школи, як небезпечних для радянської влади.

Це знову не подобалося: мовляв, президія шкільної ради жини, промовець. Хіба ж можуть такі три хлопці, зібравши цей остиніт, бути небезпечними радянській владі?

XL.

Знову ДПУ.

Качкарський гнітний, жинська чистка парторганізації, чистка школи й "діло", заведене у нас з цього приводу, починалось до того, що ДПУ почало відшукати до наших шкіл.

Приходили завжди два або три чекісти з повними портфелями, ходили по шкільних будинках, заходили в класи, в Дальною, сніпаючи перед стінкою газетою й читали її, але ні з ким не балакали. Поводилися, як і належиться "шефам" нашої школи. (Наша школа мала й дві Держжінко, але через якийсь недолік вона не була записана; ці на штемцях які на печаті школи не було й "Держжінко").

Крім того, два учні нагодили на щасті, вони були дочками робітників.

Взялися тоді до одного учня, брата викладача школи; до того доказав, що його батько не тільки не позбавлений виборчих прав, але і є членом колгоспу. Поруч з цим брат цього учня, авторитетний педагог нашої школи, пригрозив, що враз збільшення його брата він таксамо покине школу. Останнє вплинуло і на "комісію" (бо це пахло колгоспів з окружного інспекторату народної освіти) і цього учня залишено в школі.

Востати знайшли трох "куркуль" і "вирішили" їх з школи. Між ними був один учень, якого природа не наділила ніякими здібностями; його в школі виховали на простодурі. Ми виспівали оголошення, що ось, мовляв, таких учнів і таких учнів (жінки і жини) не останній збільшення їх школи, як небезпечних для радянської влади.

Це знову не подобалося: мовляв, президія шкільної ради жини, промовець. Хіба ж можуть такі три хлопці, зібравши цей остиніт, бути небезпечними радянській владі?

XL.

Знову ДПУ.

Качкарський гнітний, жинська чистка парторганізації, чистка школи й "діло", заведене у нас з цього приводу, починалось до того, що ДПУ почало відшукати до наших шкіл.

ТЕАТРАЛЬНІ ШУТКИ ДЛЯ ДІТЯЧОГО ТЕАТРУ

ЛІК МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

ВІСЕР С.В. НИКОЛАЯ, сценарій образів в 1 акті. Ам. Поліський 15 п.
ГОСТИНА С.В. МИКОЛАЯ, сценарій образів в 5 актах. Ам. Поліський 15 п.
СВЯТОГО НИКОЛАЯ, сценарій образів в 1 акті. Пестро Мурсан 10 п.
СВЯТОГО НИКОЛАЯ, драматичний образ. Іван Франко 10 п.
СВЯТОГО НИКОЛАЯ, сценарій образів в 3 актах. Марія Пеленська 20 п.
ЗВЕРСТІ. Новоросія неса-казка на 2 ді. В. Король-Старий 15 п.
ТАРАС ПАСТУХОВ, сценарій образів в 2 актах. В. Король-Старий 15 п.
САМОТНИЙ У ЛІСІ, сценарій образів в 2 актах. А. Чебишева-Митрова 20 п.
МАЛИН ТАРАС, дітяча сценка на 3 ді. В. Шопінський 20 п.
СВЯТОГО НИКОЛАЯ, сценарій образів в 2 актах. І. Сімаха 15 п.
ВІСЕР С.В. НИКОЛАЯ, сценарій образів в 2 актах. І. Сімаха 15 п.
ПІДКАПАНІ, неса-казка на 2 ді. В. Король-Старий 15 п.
ЗАПОРІЖАНІ КАЛІФ, драматичний образ в 5 актах. Павло Бендер 15 п.
ПРИ БАТІ, сценарій образів в 1 акті. Пестро Мурсан 10 п.
СОМ МІСЯЧНОЇ НОЧІ, пасторала на 3 ді. Урсула Малиновка 20 п.
ЧАРІВНИЙ КАМІНЕЦЬ, неса-казка для дітей з 3-ох діях. В. Король-Старий 15 п.
ТАРАС У ДІЛІ, сценарій образів в 2 актах. І. Сімаха 15 п.
ПІДКАПАНІ, неса-казка на 2 ді. В. Король-Старий 15 п.
РИНАР ПЕШ, сценарій образів в 2 актах. Роман Замойков 15 п.
ДІД МОРОЗ, сценарій образів в 2 актах. Роман Замойков 15 п.
ВІНОК НА МОГИЛІ, дітяча сценка в 2 відсіках. Тарас Шевченко 20 п.
СІДАНІ ТАРАС, образів в дітячому житті в 2 діях зі сім'ями 15 п.
МАЛИН ТАРАС, жарт в одній ді. Остан Умичин 10 п.
БІЛІ ДІДІ-ОК, фантастична комедія в трох діях зі сім'ями й тваринами. Клавдія Луканська 15 п.
СВЯТОГО МАТЕРІ, сценарій образів в 1 акті. М. Король-Старий 15 п.
СВЯТОГО МАТЕРІ, сценарій образів в 1 акті. Роман Замойков 15 п.
ПО КОЛІДІ, жарт на одну дію з народною життя. М. Король-Старий 15 п.
ДІД МОРОЗ, фантастична дітяча неса-казка на 3 ді з сім'ями 20 п.
Повний каталог можна отримати в книгарні Свободи. Замовлення будуть виконані тільки по окремому надісланню. Не будуть зворотні уваги на такі замовлення, як: придати без надіслання.

"S.V.O.B.O.D.A." JERSEY CITY, N. J.
81-83 GRAND ST., P. O. Box 346

Phone: Terrace 3-8882, 200 W. 16th, NEWARK, N. J.